

Bemærkninger til forslaget

Den 26. maj 1978 vedtog folketinget et forslag med samme overskrift som dette forslag. Men i forhold til det vedtagne forslag var der unægtelig tale om falsk varebetegnelse. Det, der blev vedtaget, var milevidt fra at være nogen økonomisk boykot af Den sydafrikanske Republik. Det mest konkrete, der er kommet ud af vedtagelsen, er, at en eksportstipendiat er kaldt hjem fra Sydafrika, og at dansk erhvervslivs samhandel med Sydafrika er blevet fordyret en ubetydelighed gennem bortfaldet af de favorable eksportkreditgarantier. Det tredje konkrete punkt i vedtagelsen – nemlig en opfordring til Elsam til »om muligt« at indkøbe kul andetsteds end i Den sydafrikanske Republik – har til dato ikke haft nogen konsekvenser. Endelig indeholdt vedtagelsen en tilslutning til det såkaldte handlingsprogram, som var vedtaget af de nordiske udenrigsministre på et møde den 9.–10. marts 1978. Dette program er holdt i uhyre uforpligtende vendinger, hvilket betyder, at der er langt fra program til handling.

VS stemte for forslaget den 26. maj 1978, men gjorde opmærksom på, at det vedtagne stort set kun havde symbolsk betydning og reelt kun var en smule bedre end ingenting.

Danskerne er skam pæne mennesker, og næsten alle er modstandere af Sydafrikas apartheidpolitik. Den raceadskillelse og den undertrykkelse af de sorte, som finder sted i Sydafrika, fordømmes af vistnok alle partier i folketinget, minus fremskridtspartiet og centrum-demokraterne, samt af den danske regering. Så vidt så godt.

Men medaljen har unægtelig én bagside. Og det er desværre den, der betyder noget. Nok så mange verbale fordømmelser af det sydafrikanske apartheidregime kan ikke vælte det. Det kan alene magtanvendelse. Den sorte ghettobefolknings oprør i Soweto og andre byer har vist, at de undertrykte er indstillet på at gå aktivt til modstand. Der er ingen tvivl om, at det vil ende med, at det sorte flertal vælter det hvide mindretals diktatur og erobrer magten. Men kampen kan blive både lang og blodig, hvis ikke de sorte får støtte udefra.

Her har der sandt at sige ikke været meget at hente, hverken i Danmark eller andre vestlige lande. For disse lande opretholder nemlig en dobbeltmoral, hvor de samtidig fordømmer apartheidstyret verbalt og støtter det økonomisk. Ja, lande som England, Vesttyskland, Frankrig, USA og Israel har i årevis forsynet de hvide magthavere med våben. Den danske støtte til Sydafrikas apartheid er hovedsagelig økonomisk. En række danske firmaer profiterer af apartheidsystemet og den underbetalte sorte arbejdskraft. Ifølge fagbladet Metal nr. 7 (16/4 1978) drejer det sig i hvert fald om følgende firmaer, som har interesser i Den sydafrikanske Republik:

Bang & Olufsen
 Burmeister & Wain
 Christiani & Nielsen
 Elvstrøm
 F. L. Smidth
 Nilfisk
 Novo
 SAS
 United Plantations (S. A.)
 ØK

Enkelte af disse firmaer har siden erklæret, at de ikke mere driver virksomhed i Sydafrika. Til gengæld har en delegation fra Grosserer-Societetet for nylig besøgt Sydafrika for at pleje merkantile interesser. Og det er blevet afsløret, at danske rederier deltager i ulovlig smugling af våben til Sydafrika.

Den danske import fra Sydafrika er i de seneste år blevet mangedoblet:

1975: 78 mill. kr.
 1976: 116 mill. kr.
 1977: 165 mill. kr.
 1978: 219 mill. kr.
 1979: 466 mill. kr.

Det er klart, at Danmarks økonomiske samkvem med Sydafrika er med til at holde regimet/apartheid-regimet ved magten. Ved at købe kul i Sydafrika yder Elsam sin skærv til opretholdelse af apartheidsystemet. Ved at drive rute-